

**Дейкун Я. І.**

заступник директора Регіонального відділення АТ КБ  
«Приватбанк», керівник напряму реалізації програм малого і  
середнього бізнесу м. Кропивницький, Україна

## **ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ**

Гарантією стресостійкості економіки країни до зовнішніх загроз і викликів є добре розвинений внутрішній ринок та сильний малий і середній бізнес. Саме тому економіка розвинених країн базується на малому та середньому бізнесі. Зокрема, їхня частка у ВВП багатьох європейських країн перевищує 50 % (Італія – 70 %, Німеччина – 60 %, Франція – 52 %), у Польщі – 47 % ВВП. В Україні мале підприємництво перебуває лише на етапі становлення (12 – 14 % ВВП) і потребує значної підтримки [2].

Банківське кредитування - один з інструментів розвитку стабільної та міцної економіки країни. Особливо необхідним доступне фінансування є для клієнтів малого та середнього бізнесу. Правління АТ КБ «Приватбанк» це чітко розуміє, тому напрямок малого та середнього бізнесу займає одну з пріоритетних позицій в розвитку установи.

У 2019 році ПриватБанк профінансував український бізнес на 8 млрд грн., а у 2020 році - профінансує малий та середній бізнес на 10 млрд грн. Що стосується безпосередньо нашого регіону, то за останні 3 місяці в Кропивницькому Головному регіональному управлінні видали 257 кредитів на суму 75 млн грн.

Надзвичайно важливою є синергія між державою, бізнесом та банківськими структурами, саме тому з 01.02.2020 ПриватБанк долучився до програми «Доступні кредити 5-7-9%». Понад 1400 доступних кредитів зі зниженими відсотками вже профінансовано. Для створення максимально зручних інструментів фінансування банк має широкий спектр кредитних програм, що беруть участь у компенсаціях [1]:

- Інвестиційний кредит – для придбання та/або модернізації основних засобів;
- «КУБ» під заставу – для розширення бізнесу;
- Кредит на придбання основних засобів, у тому числі сільгосптехніки;
- Кредит на придбання комерційних і легкових авто;
- Кредит на придбання комерційної нерухомості;
- Бізнес-розстрочка – кредит для придбання основних засобів;
- Кредитна лінія – для поповнення обігових коштів підприємства;
- Агросезон – для фінансування витрат відповідно до сільгоспциклів.

Підприємства або підприємці з поточним рахунком у ПриватБанку можуть оформити беззаставний кредитний ліміт - таку схему кредитування, яка дозволяє клієнту отримати кредитні кошти частинами в межах встановленого ліміту та обумовленого кредитним договором терміну з відновленням ліміту кредитування в разі погашення клієнтом отриманого кредиту або його частини.

Перевагами такої форми кредитування є наступні:

- клієнт самостійно вирішує, як розпоряджатися коштами;
- відсотки нараховуються тільки на використані кошти;
- існує можливість отримання коштів повністю або частинами (траншами).

ПриватБанк є учасником державної програми «Доступні кредити 5-7-9%». За цією програмою держава компенсує підприємцю частину кредитного навантаження. Причому чим більше створюється робочих місць, тим більша компенсація відсотків за кредитом може бути отримана. Державна програма «Доступні кредити 5-7-9%» характеризується низкою переваг:

- знижена відсоткова ставка завдяки компенсації державою;
- отримання кредиту зручними частинами (траншами) з перерахуванням безпосередньо партнерам;
- фінансування супутніх витрат (поповнення обігового капіталу для покриття витрат, які є невід'ємною частиною реалізації інвестиційного проекту);
- рефінансування наявної заборгованості (рефінансування заборгованості за кредитами бізнесу в банках України під 0% шляхом надання державної компенсації відсотків);
- зручний графік погашення кредиту (рівними частинами або адаптований, з передбаченими спеціальними умовами для агробізнесу);
- поповнення обігових коштів (можливість збільшити обігові кошти під 3% річних).

Відповідно до порядку надання фінансової державної підтримки суб'єктам мікро- та малого підприємництва, затвердженого постановою КМУ від 24.01.20 № 28, в рамках програми «Доступні кредити 5-7-9%» допускається придбання транспортних засобів, але тільки для використання в комерційних і виробничих цілях. В рамках програми може здійснюватись кредитування придбання комерційних та легкових автомобілів за критеріями задіяння у виробничій та комерційній сферах.

Приватним підприємцям та юридичним особам для розширення їх бізнесу ПриватБанк пропонує кредитну програму «КУБ» під заставу (за ставкою 14% річних). Кредит може надаватись на строк від одного до п'яти років, а погашення заборгованості може відбуватися рівними частинами, згідно адаптованого графіка погашення з урахуванням сезонності бізнесу.

Сьогодні державна підтримка надається кредитуванню на придбання основних засобів, у т. ч. сільгосптехніки. Передбачається оплата кредитними коштами до 80% майна. Графік погашення заборгованості адаптується до стадій виробничого або сільськогосподарського циклу, а в якості забезпечення за

кредитом виступає придбане майно.

Перспективною є кредитна лінія «Агросезон», отримання коштів за якою спрямовується на вирішення питання фінансування поточного сільгоспциклу та забезпечення ефективного розвитку підприємств. Кредитні ресурси можуть бути використані на закупівлю сировини та матеріалів (паливно-мастильних матеріалів, засобів захисту рослин, міндобрив, насіння для сільськогосподарського циклу), придбання основних засобів (допоміжної техніки, дрібного обладнання та устаткування), поточного ремонту сільгосптехніки, обладнання, приміщень, придбання запчастин, будівельних матеріалів, оплата ремонтних робіт. Цінним моментом цієї програми є можливість придбати агрокомпоненти дешевше за рахунок збільшення обсягу закупівель та знижок від постачальників – галузевих партнерів банку.

ПриватБанк кредитує: комерційну нерухомість (магазини, будівлі під склади та бази); житлову нерухомість (з метою використання у комерційних цілях). Умови цього кредитування достатньо привабливі: оплата до 75% вартості нерухомості за рахунок кредитних коштів; швидке та прозоре оформлення кредиту; мінімальний пакет документів; забезпеченням виступає нерухомість, придбана за рахунок кредитних коштів; кваліфікований супровід та консультаційна підтримка.

Завдяки кредиту «Бізнес-розстрочка», який сьогодні широко пропонується банком, підприємці можуть вирішувати питання придбання або оновлення застарілих, неякісних основних засобів та забезпечення ефективного розвитку. Кредитуванню підлягають: комерційна нерухомість; автотранспорт (вантажний, пасажирський, легковий) та спецтехніка; сільськогосподарська техніка, причіпне та навісне обладнання; нове виробниче обладнання. Використання продукту «Бізнес-розстрочка» надає можливості: отримати необхідні основні засоби, вартість яких сплачується з прибутку від їх використання; отримати довгострокове фінансування на розвиток бізнесу з чітким графіком погашення; брати участь в програмах державної компенсації частини вартості придбаного майна та відсотків по кредитах (аграрна галузь, енергозберігальні технології).

Активізація процесів кредитування малого та середнього бізнесу можлива завдяки синергії зусиль держави, банківського сектора та підприємств. На державному рівні основним завданням виступає здешевлення банківських кредитів шляхом регулювання ставок рефінансування і мінімізації вартості кредитів з боку Національного Банку України. Зусилля банків сьогодні спрямовані на освоєння та впровадження нових кредитних технологій, розробку новітніх банківських продуктів для малих підприємств. Підприємства ж повинні більше довіряти банкам, надавати достовірну і правдиву інформацію щодо своєї діяльності, ефективно управляти кредитними ризиками.

### **Література:**

1. АТ КБ «ПРИВАТБАНК»: Офіційний сайт. URL : <https://privatbank.ua/>
2. Турчак В. В. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні. *Молодий вчений*. 2013. № 1. С. 39 – 44.